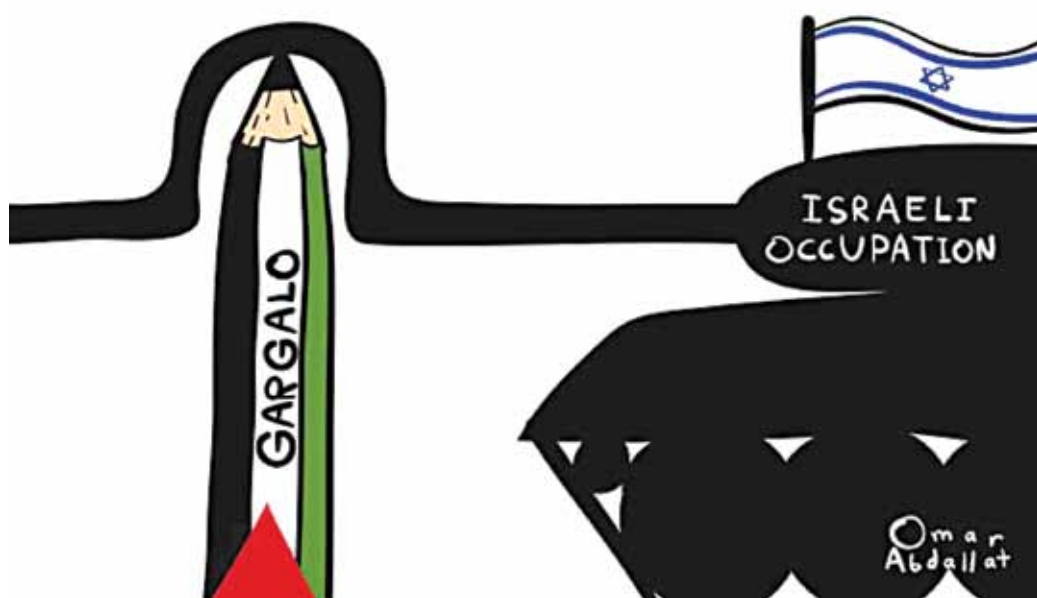

Σκίτσο του Ιορδανού Omar Al Abdallat

Το τελευταίο διάστημα ο γνωστός Πορτογάλος σκιτσογράφος Βάσκο Γκαργκάλο (συνεργάτης του *Δρόμου* ένα προηγούμενο διάστημα) έχει στοχοποιηθεί από το Ισραήλ επειδή με σκίτσα του κριτίκαρε την ισραηλινή πολιτική απέναντι στους Παλαιστίνιους. Πολλοί σκιτσογράφοι διεθνώς στάθηκαν αλληλέγγυοι στον Βάσκο Γκαργκάλο με τα σκίτσα τους και ένα από αυτά δημοσιεύουμε παραπάνω.

είπαν και έγραψαν

Η απεδαφικοποίηση του πολιτιστικού προϊόντος

■ Αρκεί μια απλή περιήγηση στους χορηγούς, αποκλειστικούς ή όχι, των πολιτιστικών δραστηριοτήτων της πρωτεύουσας για να δει κανείς ότι το μεγαλύτερο μέρος τους, ακόμη και αυτό το οποίο δεν παράγεται με μηχανισμούς των ιδρυμάτων, χρηματοδοτείται έστω από τα ιδρύματα ή από φορείς που σχετίζονται μαζί τους.

Δεν θα πρέπει να λησμονούμε ότι αυτές οι χρηματοδοτήσεις συμβαίνουν σε συνθήκες απεδαφικοποίησης του πολιτιστικού προϊόντος. Η απεδαφικοποίηση αυτή έχει πολλές όψεις. Τη διαπιστώνει κανείς στην μεταβολή σημαντικών παραμέτρων του καλλιτεχνικού έργου: έτσι, ενώ οι θεατρικές παραγωγές έτειναν να ξεδιπλώνονται στο χρόνο, δοκιμάζοντας τους συντελεστές τους και επιτρέποντάς τους να ωριμάσουν στη σχέση τους με το κοινό τους, πλέον διαρκούν λίγες μόνο ημέρες, προσδίδοντας στις μεγάλες θεατρικές σκηνές των ιδρυμάτων τον χαρακτήρα ενός διαρκούς φεστιβάλ. Το ίδιο ισχύει και τις σκηνικές προδιαγραφές οι οποίες ανέκαθεν σχετίζονταν οργανικά με αισθητικές ή ακόμη και ιδεολογικές επιλογές των σκηνοθετών, π.χ. τα μικρά θέατρα του Κουν ή το Θησείο του Μιχαήλ Μαρμαρινού που είχε σχεδιάσει ο σπουδαίος Χρήστος Παπούλιας, σε αντίθεση βέβαια με τις μεγάλες ιδρυματικές σκηνές που αμβλύνουν τις σκηνικές διακρίσεις. Με την απεδαφικοποίηση σχετίζεται φυσικά και η ολοένα και μεγαλύτερη συσχέτιση του εικαστικού έργου με χρονικές παραμέτρους, όπως στις περιπτώσεις των performance ή των συμμετοχικών έργων.

Πολύ σημαντικότερα όμως, και με βαθύτερες επιπτώσεις, είναι τα διαρκή προγράμματα υποτροφιών και residencies, όπως το Onassis Air ή το Artworks του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος. Τα προγράμματα

αυτά, που φυσικά δεν είναι μόνο ελληνικά, όχι μόνο καλλιεργούν τη συστηματική αποσύνδεση του έργου τέχνης από τις οργανικές σχέσεις που αναπτύσσονται εντός ενός χώρου, χρηματοδοτώντας όλο και περισσότερο μετακινούμενους δημιουργούς που μόνον περιστασιακή σύνδεση έχουν με το περιβάλλον δημιουργίας, αλλά, ακόμη περισσότερο, βάζουν τους καλλιτέχνες σε συνθήκη πρωτοφανούς συναισθηματικού μόθου, καθώς συχνά οι χρηματοδοτήσεις εξαρτώνται από τον άμεσο ανταγωνισμό των υποψηφίων.

Η πολιτική των ιδρυμάτων δημιουργεί διαρκώς εφήμερες, αναλώσιμες και φευγαλέες ελίτ. Δεν διαθέτουν συμβολικό κεφάλαιο ακριβώς, αλλά έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν στα απεδαφικοποιημένα πολιτιστικά προϊόντα από μια μόνιμη διπολική θέση. Είναι ελίτ με εφήμερη ζωή, περιστασιακές ελίτ που μετακινούνται από πόλη σε πόλη σε ένα χαοτικό, απεδαφικοποιημένο residency, σε μια καταναγκαστική νομαδικότητα και απόλαυση, από την οποία είναι αποξενωμένες όσο αποξενωμένος μπορεί να είναι ο εργάτης από το αντικείμενο που παράγει. Οι αντιδράσεις απέναντι στον φωτισμό της Βασιλίσσης Σοφίας ήταν οπωσδήποτε αισθητικά συντηρητικές και συχνά επικαλέστηκαν την παράδοση με ένα αντικοσμικό τρόπο. Από την άλλη όμως έβλεπε κανείς πίσω τους την έκφραση μιας ανομολόγητης επιθυμίας επανεδαφικοποίησης του πολιτιστικού αγαθού. Η μεταφορά που κυριάρχησε εκείνες τις ημέρες σχετίζοντας τον φωτισμό με το παλιό παιχνίδι των Space Invaders, δείχνει την αγωνία για αυτήν την εισβολή.

(Απόσπασμα άρθρου του Θεόφιλου Τραμπούλη, από το τεύχος 11 του *marginalia.gr*, αφιερωμένο στα «Ιδρύματα Πολιτισμού»)

■ εν τέλει

Όσα παίρνει ο «άνεμος»

■ ΤΟΥ Γιώργου Σιώζου

Εκτός από τα ψάρια του –γι' αυτό και οι θιασώτες αυτού του ευφυολογήματος ποιούν σιγή ιχθύος για τα Ελληνοτουρκικά τεκταινόμενα– το Αιγαίο «ανήκει» και στους ανέμους του.

«Άνεμος» πήρε την σημαία από τα Ίμια, «άνεμος» 5 μποφόρ ανάγκασε το σεισμογραφικό της Τουρκίας να «καταφύγει» στην ελληνική υφαλοκρηπίδα, ενώ χρειάστηκαν 24 ώρες περίπου, προκειμένου να στρίψει και με τον Ούριο άνεμο της Γαλατίας Πατρίδας κατά Ερντογάν, να κατευθυνθεί προς την Κυπριακή ΑΟΖ. Ευτυχώς που η Κύπρος κείται Μακράν. Είναι προφανές, ότι ο δαιμόνιος Έλληνας πλοιοκτήτης πούλησε μπακαντέλα στους Τούρκους Μπουνταλάδες.

Νομίζω όμως, πως η Κυβέρνηση και η Ελληνική διπλωματία, έχασε μια ιστορική ευκαιρία, από την μη εκμετάλλευση αυτού του συμβάντος. Θα έπρεπε, έως ότου πέσουν τα Μποφόρ και με δεδομένη την «δυσκαμψία» του σκάφους, σε ένδειξη καλής θέλησης και γειτονίας, να το καλέσει να ελλημενιστεί στο Καστελόριζο. Επίσης ένα άγχός του θα μπορούσε να παρελάσει στην νήσο, ανταποδίδοντας με αυτόν τον χαρακτηριστικό τρόπο, την γαλαντομία της φιλοξενίας μας. Πώς θα «σύρουμε» την Τουρκία στην Χάγη;

Βεβαίως έχουμε να επιδείξουμε τεράστιες διπλωματικές επιτυχίες. Όπως ο αποκλεισμός της Τουρκίας από όλα τα Διεθνή φόρα. Ασφυκτική η Διεθνής απομόνωση της Τουρκίας... Κακόγουστες παραστάσεις απομένει να δίνει, τότε στη Μόσχα και τότε στο Βερολίνο, ή ακόμη στην Αλγερία και την Τυνησία. Γελοιοποιείται σκαρώνοντας επιτροπές, όπως αυτή που φέρει τον τίτλο «Ιδρυτική Βουλή της Δυτικής Θράκης». Δεν μπορεί να συντρέχουν λόγοι ανησυχίας επειδή προβάλλουν αιτήματα Αυτονομίας. Τι κι' αν θέτουν προθεσμία έως τον Αύγουστο προκειμένου να ικανοποιηθούν. Πρόκειται για ένα Τρικ. Μασάμε εμείς από αυτά;

Δημόσιες σχέσεις πραγματοποιεί ο Ερτογάν, με τον Πούτιν και με την Μέρκελ. Ροζ οι τηλεφωνικές συνομιλίες με τον Τράμπ. Μάταιοι Λεονταρισμοί, οι αποστολές τουρκικών στρατευμάτων στην Συρία και στην Λιβύη. Όλα αυτά προσκρούουν στο Διεθνές Δίκαιο. Ακαταπρόνοητος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κος Παυλόπουλος, το τονίζει με έμφαση σε κάθε ευκαιρία. Τί κι' αν κάποιοι υποστηρίζουν ότι έχει καταστεί κουρελόχαρτο. Στη χώρα έλαχε η τιμή, με το ειδικό βάρος και το Διεθνές κύρος που διαθέτει να το αποκαταστήσει. Ποντάρουμε σε ευαίσθητες χορδές εμείς και όχι στον εκκωφαντικό ήχο των τυμπάνων του πολέμου και την κλαγγή των όπλων.

Είμαστε δε ευτυχείς, γιατί σε αυτή την συγκυρία συναντάται το Ελληνικό Πνεύμα με την

Γαλατική ευγένεια, σ' ένα ταξίδι στη Μεσόγειο με το αεροπλανοφόρο «Charles de Gaulle». Το αεροπλανοφόρο που το περιφέρουν οι Γάλλοι ως επιτάφιο κανά δυο φορές το χρόνο σε ανάμνηση του Ναπολεόντειου Κλέους, θα το συνοδεύσει ως Dame de compagnie, υπερηφάνως και μια Ελληνική φρεγάτα. Δεν έχει καμία σημασία αν μετά το Αεροπλανοφόρο θα πραγματοποιήσει ασκήσει και με τον Τουρκικό στόλο –γεγονός που όλως τυχαίως παρέλειψαν να αναφέρουν τα εγχώρια Μαζικά Μέσα Αποβλάκωσης– σημασία έχει πως πήραμε την πρωτιά, από τους Τούρκους. Μια εθνικά επωφελής πρωτιά, για την οποία μόχθησε ο κ. Μπισσοτάκης με το ταξίδι του στο Παρίσι, καταβάλλοντας το όχι και ευκαταφρόνητο τίμημα δύο φρεγατών, που μας πωλεί η Γαλλία. Ισχυροί όμως άνεμοι πνέουν και στην χερσαία χώρα. Τσουνάμι πλειστηριασμών τον Μάη. Η νεοπλασία που έχει προσβάλλει τους πνεύμονες του καπιταλισμού, το χρηματοπιστωτικό σύστημα, παρά τις διαρκείς μεταγίσεις δισεκατομμυρίων Ευρώ τα οποία χρεώνονται οι πολίτες της χώρας, απαιτούν κι' άλλο αίμα, τα ζόμπι ποτέ δεν χορταίνουν. Πρόχειο η «εξυγίανση» –τί ωραίο περιτύλιγμα εφηνύραν οι καπιταλιστές– των χαρτοφυλακίων των Τραπεζών αι η κεφαλαιακή τους επάρκεια. Χαράς ευαγγέλια για τα κεφάλαια γύπες, πεδίο δόξης λαμπρό αισχροκερδούς δραστηριότητας. Τεράστια ευκαιρία όταν τα επιτόκια Διεθνώς των Τραπεζών και των κρατικών ομολόγων βρίσκονται στα τάρταρα, και το ποσοστό κέρδους που αντλείται από τις επενδύσεις στην πραγματική οικονομία, βρίσκεται στον Άδη. Τί κι αν ξεσπιτωθούν μαζικά χιλιάδες δανειολήπτες;

Η κανονικότητα επιβάλλει, να ιδιωτικοποιούνται τα κέρδη και να κοινωνικοποιούνται οι ζημιές. Πώς θα κάνει επένδυση ο Λάτσης στο Ελληνικό, χωρίς την αρωγή των Τραπεζών; Για ποιους και σε ποιους είναι επιτέλους οι Τράπεζες;

Ισχυρός άνεμος παίρνει τα Λιμάνια, τα Μ.Μ. Μεταφοράς, την Υγεία, την Παιδεία, την ενέργεια, την ύδρευση, ότι κινείται και ότι πετά, ακόμη και ότι αιωρείται. Κανονικότητα παντού. Ο Θρίαμβος του ολοκληρωτικού καπιταλισμού. Τί να είναι αλήθεια η Πατρίδα μας; Αυτή που όταν δεν δέρνει τα παιδιά της, τα οδηγεί στην μαζική μετανάστευση; Αυτή που οδηγεί σε απόγνωση, χιλιάδες δανειολήπτες και χρεοφειλέτες του δημοσίου; Αυτή που αναγκάζει τους απόμαχους της ζωής να σχηματίζουν ατέλειωτες ουρές στα σουσούτια και στα ιατρεία των Νοσοκομείων; Αυτή που ξεπουλάει τον δημόσιο πλούτο και ρημάζει τις κοινωνικές δομές; Αυτοί που επικαλούνται και εξαπολύουν ανέμους, πρέπει να περιμένουν ότι θα θερίσουν σύντομα Θύελλες.